

Correctievoorschrift HAVO

2021

tijdvak 2

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijd aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Blok 1 Justin Hurwitz - Another Day of Sun

1 maximumscore 1

cowbell/koebel

2 maximumscore 1

scat vocal/scatten

3 C

4 maximumscore 2

piano

vibrafoon

contrabas

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

Opmerkingen

De opmaat wordt buiten beschouwing gelaten.

Het antwoord 'bas' / 'basgitaar' in plaats van contrabas mag niet goed gerekend worden.

5 maximumscore 1

walking bass of een omschrijving van walking bass

Opmerking

Er wordt niet naar een speeltechniek (zoals bijvoorbeeld pizzicato) gevraagd.

6 maximumscore 2

(a) - a - a - b - a - a - c - d

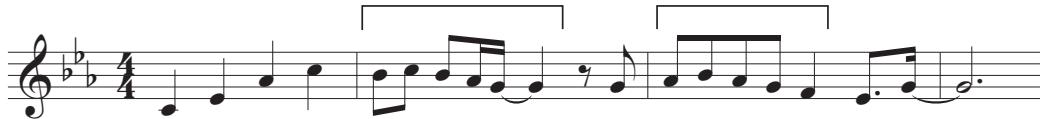
per haak geheel juist

1

Opmerking

Accenten zijn niet nodig.

7 maximumscore 2

per haak geheel juist

1

8 A

9 maximumscore 1

modulatie

10 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- uptempo / snel tempo
  - gelijkblijvend / stabiel tempo
  - stuwend ritme
  - gebruik swing
  - gebruik syncopen
  - gebruik accenten
- ook goed: bigbandbegeleiding

per juist antwoord

1

Blok 2 A. Vivaldi - Concert voor hobo en orkest in C, deel 1

11 maximumscore 1

klavecimbel

12 B

13 maximumscore 1

R - O - R

Opmerking

Alleen als alle intervallen juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

14 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (gebruik van) chromatiek
- gebruik van (stijgende) sequensen / herhalende motieven
- globaal stijgende toonhoogte
- dominantwerking
- naar het einde snellere afwisseling van akkoorden
- doorgaande ritmische beweging
- begeleiding (eerst staccato) naar het einde bredere articulatie

per juist antwoord

1

Opmerking

De dynamiek wordt buiten beschouwing gelaten.

16 maximumscore 2

drie van de volgende:

- begint zonder opmaat
- hoger
- De viool speelt de melodie (in plaats van de hobo).
- mineur / andere toonsoort
- minder versieringen
- Een van de middenstemmen speelt een andere tegenmelodie.
- Maat 5 en 6 zijn grotendeels hetzelfde.
- Maat 6 en 7 eindigen met een terts / ander interval (in plaats van een kwart).

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

Opmerking

De dynamiek wordt buiten beschouwing gelaten.

17 maximumscore 2

	majeur	mineur
akkoord 1		X
akkoord 2		X
akkoord 3	X	
akkoord 4	X	

indien vier antwoorden juist

2

indien drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

18 maximumscore 1

ontbreken hoge strijkers / alleen cello
orgel (in plaats van klavecimbel)

Opmerkingen

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Een antwoord als ‘minder instrumenten’ is niet voldoende.

Blok 3 M. Mengelberg - Dressoir**19 maximumscore 1**

Opmerkingen

Alleen als beide noten juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Als er meer dan twee noten zijn omcirkeld, gelden de eerste twee.

20 maximumscore 2

bewering 1: juist

bewering 2: juist

bewering 3: juist

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

21 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

muzikaal middel	technische term (of omschrijving)
– tempo	largo / adagio
– uitvoeringspraktijk / articulatie	legato
– maat(soort)	3/4 / driedelig
– toonsoort	gebruik laddervreemde tonen

per juist antwoord

1

Opmerkingen

Alleen als het muzikaal middel in combinatie met de technische term (of omschrijving) juist is en bijdraagt aan het melancholische karakter, 1 scorepunt toekennen.

De instrumentatie en de dynamiek worden buiten beschouwing gelaten.

22 maximumscore 1

(A) - A - B - A - C

Opmerking

Alleen als het antwoord volledig juist is, 1 scorepunt toekennen.

23 maximumscore 2

- maat 1 & 2 volledig juist
- maat 5 & 6 volledig juist

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

volgorde	1	2	3	4	5	6	7
piccolo		X					
trompet						X	
saxofoon			X				
hoorn					X		
trombone							X
tuba	X						
piano				X			

Opmerking

Als er bij een instrument meer dan een kruisje is geplaatst, geldt het eerste kruisje.

indien zeven kruisjes juist	2
indien vijf (of zes) kruisjes juist	1
indien minder dan vijf kruisjes juist	0

25 maximumscore 1

grote terts

26 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De piano speelt (overwegend) ritmisch gelijk met de trombone.
- De piano speelt de korte motieven in triolen / swing.
- De piano speelt korte notenwaarden.
- De bastoon wordt (min of meer) afgewisseld met een akkoord.
- De akkoorden wisselen sneller / (steeds) per twee tellen.
- De piano speelt accenten.
- De piano speelt aan het einde hoger.

Opmerking

Het tempo wordt buiten beschouwing gelaten.

27 maximumscore 1

Uit een juist antwoord moet blijken dat een grafische notatie een grotere speelvrijheid geeft (aan de uitvoerend musicus).

Blok 4 Maan ft. Jonna Fraser - Spijt

28 maximumscore 1

c-mineur/c-klein/c

Opmerking

Het antwoord 'C' mag niet goed gerekend worden.

29 maximumscore 2

één van de volgende:

- $$\overbrace{(a) - a}^{\text{1}} \overbrace{- a - a}^{\text{2}} \overbrace{- b - b}^{\text{3}} \overbrace{- c - d}^{\text{4}}$$
- $$\overbrace{(a) - b}^{\text{1}} \overbrace{- a - b}^{\text{2}} \overbrace{- c - c}^{\text{3}} \overbrace{- d - e}^{\text{4}}$$

per haak geheel juist

1

Opmerkingen

Accenten zijn niet nodig.

De tekst tussen de haakjes (in de uitwerkbijlage) wordt buiten beschouwing gelaten.

Als door het weglaten van één foutief geplaatste letter een verder foutloze reeks ontstaat onder de twee haken, 1 scorepunt toekennen.

30 maximumscore 1

Uit een juist antwoord moet een ontwikkeling blijken van kwartnoten naar achtste noten naar zestiende noten.

Opmerking

Een antwoord als 'Het ritme gaat sneller', mag niet goed gerekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 3

	op de tel	na de tel
Ja ik heb spijt,		(X)
laat het niet altijd merken,	X	
soms gaat alles mis,	X	
probeer het ook te laten werken		X
Wanneer alles tegenzit,		X
jij weet dat ik niet opgeef,	X	
ik mis evenwicht	X	
Ook al ben ik kapot,	X	
wanneer alles tegenzit		X

indien acht kruisjes juist	3
indien zeven kruisjes juist	2
indien zes of vijf kruisjes juist	1
indien minder dan vijf kruisjes juist	0

32 maximumscore 1

regel 6 en 7

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

33 maximumscore 1

marimba / xylofoon

34 D

35 maximumscore 1

een van de volgende:

- unisono
- octaaf / octaven

Opmerking

De antwoorden ‘homofoon’ en ‘parallel’ mogen niet goed gerekend worden.

36 maximumscore 2

- spijt in zang, een antwoord (bijvoorbeeld):
  - lange uithalen
  - melismen
  - echo-effect
  - gebruik vibrato
- eenzaamheid in begeleiding, een antwoord (bijvoorbeeld):
  - weinig instrumenten
  - lange tonen in synthesizer
  - gebruik flange-effect of omschrijving daarvan
  - spaarzame accenten basinstrument

37 B**Blok 5 G. Puccini - La Bohème****38 maximumscore 1**

staccato

39 maximumscore 2indien zeven noten juist omcirkeld 2indien zes of vijf noten juist omcirkeld 1indien minder dan vijf noten juist omcirkeld 0*Opmerking**Als er meer dan zeven noten omcirkeld zijn, gelden de eerste zeven noten.***40 maximumscore 2**

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- crescendo
- (in het begin) stijgende melodie in de begeleiding
- (voornamelijk) strijkers in de begeleiding
- gebruik van chromatiek
- dominantwerking
- korte (aarzelende) zinnetjes zangstemmen
- zangmelodie (vrijwel) op één toon (waardoor de focus op de begeleiding komt)

per juist antwoord 1

41 maximumscore 1

Mimi: sopraan

Rodolfo: tenor

*Opmerking**Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.***42 maximumscore 2**

Mimi

- toonhoogte geheel juist 1
- ritme geheel juist 1

43 maximumscore 3

drie van de volgende:

- gebruik van rusten
- ingekort motief
- ritenuito / vertragen
- decrescendo / zachter worden
- portato / geen legato meer in de laatste maat/aan het eind
- globaal dalend
- (sequensmatige) herhaling motief

per juist antwoord 1

44 maximumscore 1

(a) - b - c - b - c - b

*Opmerkingen**Alleen als het antwoord volledig juist is, 1 scorepunt toekennen.**Accenten zijn niet nodig.***45 maximumscore 1**

harp

Blok 6 Ed Sheeran - Galway Girl

46 maximumscore 2

- toonhoogte geheel juist 1
- ritme geheel juist 1

Opmerking

In plaats van twee achtste rusten mag ook één kwartrust genoteerd zijn.

47 maximumscore 1

fis-mineur/fis-klein/fis

Opmerking

Het antwoord 'Fis' mag niet goed gerekend worden.

48 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- Er speelt een viool / fluit mee.
- ander basmotief (eind regel 6)
- een ander akkoord op regel 7 (ten opzichte van regel 3)
- Op de laatste regel wordt doorgespeeld. / geen break
- Er komt een riff / tegenmelodie bij (door viool / fluit).
- extra gitaraakkoord als opmaat van regel 5

per juist antwoord 1

Opmerking

Een antwoord als 'andere / meer instrumenten' is niet voldoende.

49 B

50 maximumscore 1

4 - 1 - 3 - 2

Opmerking

Alleen als het antwoord volledig juist is, 1 scorepunt toekennen.

51 maximumscore 1

pentatonische toonladder / pentatoniek

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

52 maximumscore 2

bewering 1: juist
 bewering 2: onjuist
 bewering 3: onjuist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetische eerste tien kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 28 juni te accorderen.

Ook na 28 juni kunt u nog tot en met 1 juli gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Blok 1   Justin Hurwitz - Another Day of Sun
 Interscope Records 00602557117776

Blok 2   A. Vivaldi - Concert voor hobo en orkest in C, deel 1
 Brilliant Classics 94654
 Pier Luigi Fabretti, hobo
 L'Arte dell'Arco o.l.v. Federico Guglielmo

- Blok 3   M. Mengelberg - Dressoir
De Volharding
NM Classics 92021
partituur: Donemus
- Blok 4   Maan ft. Jonna Fraser - Spijt
downloadtrack
- Blok 5   G. Puccini - La Bohème
Deutsche Grammophon 453 109-2
Angelina Réaux, sopraan; Jerry Hadley, tenor
Coro e Orchestra dell'Accademia nazionale di Santa Cecilia o.l.v. Leonard Bernstein
- Blok 6   Ed Sheeran - Galway Girl
Asylum Records 0190295859039